

طراحی شهری امن در دفاع پذیر نمودن فضاهای بی دفاع شهری

زهرا محمدی^{۱*}، مهرداد شهبازی^۲

۱- ارشد

برنامه ریزی شهری

۲- دانشجوی ترم آخر کارشناسی ارشد معماری

چکیده

تحقیق مورد نظر به صورت کاربردی و با استفاده از روش بررسی توصیفی-تحلیلی سعی دارد به موضوع توجه به امنیت، بهبود و ارتقای شرایط کیفی در فضاهای عمومی شهری بویژه خیابان ها در مطالعات برنامه ریزی شهری بپردازد. درواقع فضاهای شهری به عنوان کالبدی برای ظهور و بروز استعدادهای انسانی است و پدیده فضاهای بدون دفاع به علت ارتباط تنگاتنگ با انسان و رابطه متقابل با جامعه و با توجه به تاثیرات منفی که بر عملکرد جامعه خواهد داشت، بایستی از ابعاد مختلف مورد بررسی و پژوهش قرار گیرد. زیرا با افزایش تعداد و تنوع این فضاها کم کم شاهد از بین رفتن بخشی از حیات شهرها به واسطه کم رنگ شدن تعاملات اجتماعی در آن ها خواهیم بود. برقراری امنیت در ساختار شهری و نیز توجه به اولویت هایی که جهت افزایش رضایتمندی شهروندان در بالا بردن احساس امنیت ذهنی شان در شهر می باشد از مسائل مهمی است که در فرآیند تصمیم سازی برنامه ریزی شهری ممکن می شود. لذا هدف اساسی این تحقیق شناخت هر چه بیشتر فضاهای بدون دفاع شهری و ارتقاء امنیت در محیط عینی فضاهای شهری است که در پایان به ارائه راهکارهایی از جمله مداخله فیزیکی، استفاده از تکنولوژی مانند دوربین های مدار بسته، مداخلات اجتماعی و ... که به دفاع پذیر نمودن فضاهای بی دفاع شهری می انجامد، می پردازیم.

واژه های کلیدی: امنیت، فضای شهری، فضاهای بی دفاع، دفاع پذیر نمودن.

۱- مقدمه

شهر کانون و بستر اصلی رشد و تکامل بشری است و یکی از ضرورت های پیدایش و تداوم شهر آرامش و آسایشی است که انسان شهرنشین از سکونت در چنین فضایی بدست می آورد. میل به دیدن یکدیگر در یک محیط عمومی و دیدن فضای عمومی شهر به عنوان یک مطلوبیت در زندگی شهری به حساب می آید که لازمه رها شدن افراد از زندگی پر دغدغه روزانه و رسیدن به یک آرامش روحی و داخل شدن به یک فضایی است که علاوه بر اینکه راحتی حضور مردم در آن به خوبی احساس شود، احساس امنیت سایر شهروندان نیز در آن تامین گردد. تشویق مردم و اهمیت به حضور آنها در فضاهای عمومی شهری برای کاستن از وقوع ناهنجاری های اجتماعی و افزایش احساس امنیت ضروری می باشد. خیابان ها به عنوان فضاهای عمومی شهری با هدف ارائه خدمات مورد نیاز شهروندان در پهنه فضای شهری به وجود می آیند که این فضاها ضمن ارائه خدمات متعدد، مکان هایی برای تشویق و حضور هر چه بیشتر افراد و گروه ها و ایجاد تعامل و ارتباط بین شهروندان نیز می گردند. مسئله ای که امکان دارد حضور مردم را در این فضاهای عمومی کاهش دهد فقدان امنیت است. همین امر سبب شده که تنها قشر خاصی از مردم شهر یا یک گروه سنی و جنسی مشخص که اکثراً شامل گروه جنسی مردان و در رده بزرگسالان می باشد از این فضاها استفاده نمایند. زیرا به دلایلی